

מחזב
תנ"ך

ישיבת
אמו"ת
אלהו פ"ת

סיפור פסל מיכה

ספר
שופטים

מצג לתקופת השופטים
(א-ג)

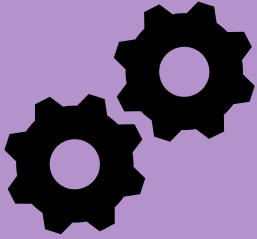
מעללי השופטים
(פרקים: ג-טז)

אירועי סיום
פסל מיכה, פילגש בגבעה
(פרקים: יז-כא)

מיקום
סיפור
פסל מיכה
בספרנו

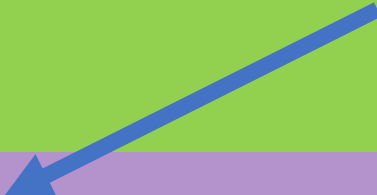
אמנם הפרק מופיע בספר אחרי סיפורי השופטים,
אך חכמינו והרבה מן המפרשים טוענים
שהסיפור שייך דווקא לתחילת תקופת השופטים

לא לשכוח את אחד מהעירים עליהם סובב סיפורנו:

”בימים ההם אין מלך בישראל
איש הישר בעיניו יעשה”

התוצאה:

עוולות דתיות בסיפור

נער לוי
משמש ככהן

בני דן מתעצלים
לממש את נחלתם
המקורית

עבודת ה' לא
במשכן שילה

שילוב עבודת
ה' עם עבודת
אלילים
(פסל ומסיכה
אפוד ותרפים)

שחיתות מוסרית בסיפור

אלימות
ואיומי
רצח
(בני דן
למיכה ושכניו)

כפיות
טובה
(מצד הנער הלוי
כלפי מיכה)

גניבה
(מיכה מאמו,
בני דן את
תכולת המקדש)

זוכרים ?

"בימים ההם אין מלך בישראל
איש הישר בעיניו יעשה"

סיפורנו, פסל מיכה

חטאים דתיים

שחיתות מוסרית

מפת סיפור פסל מיכה

הסיפור בקצרה

אדם בשם מיכה התגורר בהר אפרים. הוא גנב 1100 כסף מאמו וכשאמו קיללה את הגנב הוא סיפר לה שזה הוא הגנב. אמו אמרה לו שלאחר שהכסף נגנב היא חשבה להקדיש את הכסף במידה ויימצא לטובת עשיית פסל ומסיכה. מיכה בכסף בנה פסל ומסכה, אפוד ותרפים, והניח אותם בבית מיוחד אשר בנה, אלו שימשו גם לעבודת אלילים וגם לעבודת ה'. בתחילה מיכה מינה את אחד מבניו לכהן, לאחר מכן גייס לכהן נער לוי שנודד מבית-לחם לחפש פרנסה.

באותה עת שבט דן היה מחפש מקום נוסף לשבת בו. בני דן שלחו 5 מרגלים לחפש מקום שניתן לכובשו בקלות ולהתיישב בו. המרגלים עוברים בדרךם בבית האלהים. הנער שואל להם באלהים ומעודד אותם שה' עמם. המרגלים אכן מגלים מקום יישוב בעפון בשם ליש. הם חוזרים לאחיהם ומדווחים על כך.

בני דן שולחים 600 איש (עם אותם 5 מרגלים) כדי לכבוש את ליש. בדרך עוברים בבית האלהים של מיכה, שודדים באיומים את כלי הפולחן ומשדלים את הנער הלוי לבוא איתם תוך שמבטיחים לו להפוך להיות כהן של קבוצה גדולה בשבט דן, בליש.

בני דן מקימים מקדש המשמש אותם כמה מאות שנים עד הגלות, או כל זמן שהמשכן בשילה קיים, הנער ששמו מתברר, יהונתן בן גרשום בן מנשה, עמד בראש מקדש זה, הוא וצאציו עד חורבנו של המקום.

כעת נעבור לסיפור

הערה מקדימה

בספר שופטים דעות ואמונות של עם-ישראל היו מעורבות עם דעות ואמונות של עמי-כנען.

בנ"י ערבבו מנהגי גויים ודרכי עבודת-אלילים עם דרכי עבודת ה'.

בפרקים יז-יח הדבר בא לידי ביטוי בכל מה שקשור לפולחן מיכה בבית האלהים שלו, עבודת איש לוי בבית שבו עוסקים בעבודת-אלהים ועשיית טקסים שעושים גויים.

וַיְהִי אִישׁ מֵהָר-אֶפְרַיִם, וְשָׁמוֹ מִיכָיָהוּ.

<p>אִמּוֹ שֶׁל מִיכָה (מברכת את בנה, מקדישה הכסף לפסל ומסיכה)</p>	<p>מִיכָה (מודה שנגב מאמו כסף)</p>
<p>וַתֹּאמֶר אִמּוֹ: בָּרוּךְ בְּנִי לַה'! (היא הופכת מיד את הקללה לברכה)</p>	<p>וַיֹּאמֶר לְאִמּוֹ: 1,100 הֶכֶסֶף (=סכום גדול של כסף, כ- 10-15 ק"ג כסף) אֲשֶׁר לָקַח-לִי (=אשר נגב ממך) וְאֵת אֱלִית (=קיללת את הנגב) וְגַם אִמְרַת בְּאֲזְנֵי (=הכרזת בקול ושמעתי את הקללה) הִנֵּה הֶכֶסֶף אֵתִי, אֲנִי לִקְחָתִיו ! (=אני מודה שנגבתי אותי ממך)</p>
<p>וַתֹּאמֶר אִמּוֹ: הַקֹּדֶשׁ הַקִּדְשָׁתִי אֵת הֶכֶסֶף לַה' מִיָּדִי לְבְנִי, לַעֲשׂוֹת פֶּסֶל וּמִסְכָּה וְעֵתָה אֲשִׁיבֶנּוּ לִי. (כשהכסף נגב נדרתי שאם יימצא הכסף אני אקדיש אותו לה', ומכיוון שלך מיכה יש בית-אלהים אני מקדישה לך את הכסף על-מנת לעשות פסל ומסיכה. פסל= תבנית אדם העשויה עץ או אבן, עליו מולבש אפוד לשם שאילה באלהים, הגדת עתידות וכד'. מסכה= צלם קטן של ה' (כביכול) או צלם דמות מלאך, עשוי כסף יצוק)</p>	<p>וַיֵּשֶׁב אֵת 1,100 הֶכֶסֶף לְאִמּוֹ</p>
<p>וַתִּקַּח אִמּוֹ 200 כֶּסֶף (לא ברור מה עשתה עם 900 כסף הנותרים) וַתִּתְּנֶהוּ לְצֹרַף (=אומן שמתעסק במתכות) וַיַּעֲשֶׂהוּ פֶּסֶל וּמִסְכָּה, וַיְהִי בְּבַיִת-מִיכָיָהוּ! </p>	<p>וַיֵּשֶׁב אֵת הֶכֶסֶף לְאִמּוֹ (=נתן לה בחזרה את ה-1,100 כסף לאחר שהבטיחה לו אותם. הוא עשה זאת או כחלק מטקס הקדשת הכסף, כדי שתוכל אמו לבצע את נדרה בעצמה, או שהחזיר לה את הכסף כי התחרטה)</p>

מִיכָה
וְאִמּוֹ (א-ד)

וְהָאִישׁ מִיִּכָּה לוֹ בַּיִת-אֱלֹהִים (=מקדש קטן עם במה).

וַיַּעַשׂ אֶפֶוד וְתַרְפִּים (=לא ברור מתי עשה את האפוד, האם לפני סיפור גניבת הכסף,

או אולי הכוונה שעשה מ-900 הכסף הנותרים אפוד ותרפים.

אפוד = לבוש קודש מפואר המולבש על פסל שבעזרתו שואלים באלוהים. תרפים = פסילים

כנראה מדמויות מלאכים וכד' בהם מנחשים עתידות)

וַיִּמַּלֵּא אֶת יַד אֶחָד מִבָּנָיו,

וַיְהִי-לוֹ לְכֹהֵן (=מינה את אחד מבניו לעבודת הקודש שישמש עבורו ככהן)

מיכה
ובית
האלהים שלו (ה)

הפקרות חברתית ורוחנית בתקופה הזו (1)

בַּיָּמִים הָהֵם אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל,

אִישׁ הַיָּשָׁר בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה !

הנער-הלוי שהפך לכהן בבית מיכה (ז-יג)

וַיְהִי נֶעֶר מִבֵּית-לָחֶם יְהוּדָה,

מִמִּשְׁפַּחַת-יְהוּדָה וְהוּא לְוִי, וְהוּא גֵר שָׁם.

(=הלויים היו מפוזרים בערים שונות בקרב שבטי-ישראל, הם היו חוסים שם אצל

משפחות ומשמשים כמורים ועובדי עבודות קודש וכד')

וַיֵּלֶךְ הָאִישׁ מֵהָעִיר מִבֵּית-לָחֶם יְהוּדָה לְגוֹר בְּאֶשֶׁר יִמְצָא,

וַיָּבֹא הֵר-אֶפְרַיִם עַד בַּיִת-מִיכָה לַעֲשׂוֹת דְּרָכּוֹ

(=בא עד בית-מיכה שבהר-אפרים שם עשה חנייה, תכנן להמשיך משם בדרכו).

הנער-הלוי שהפך לכהן בבית מיכה (ז-ג)

<h2>הנער-הלוי</h2> <p>(מסכים לשרת ככהן בבית-מיכה)</p>	<h2>מיכה</h2> <p>(שוכר את הנער-הלוי לכהן אצלו)</p>
<p>ויאמר אליו: לוי אנכי, מבית-לחם יהודה, ואנכי הלך לגור באשר אמצא.</p>	<p>ויאמר לו מיכה: מאין תבוא ?</p>
<p>ויילך הלוי וינאל הלוי (=הנער הלוי הסכים) לשבת את האיש</p>	<p>ויאמר לו מיכה: שבה עמדי, והיה-לי לאב (=מדריך רוחני) ולכהן (במקום בני) ואנכי אתן-לך: א. 10 כסף לימים (=לשנה) ב. וערף-בגדים (=מערכת שלימה של ביגוד) ג. ומחיתך (=מזונות עבור מחיתך)</p>
<p>ויהי הנער לו כאחד מבניו וימלא מיכה את יד-הלוי (=מינה אותו לעבודת הקודש) ויהי-לו הנער לכהן, ויהי בבית-מיכה.</p>	
	<p>ויאמר מיכה: עתה ידעתו כי-יטיב ה' לי, כי היה-לי הלוי לכהן.</p>

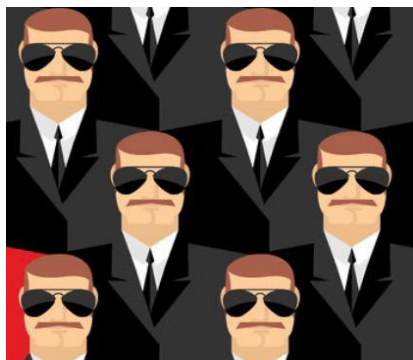
כיבוש ליש
על-ידי שבט דן
(פרק יח)

בַּיָּמִים-הֵהֵם, אִין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל ! (=אין שלטון מרכזי, כל שבט מחליט לעצמו על נחלתו).

וּבַיָּמִים-הֵהֵם, שֶׁבֶט-הַדְּנִי (=שבט דן) מְבַקֵּשׁ לוֹ נַחֲלָה לַשָּׁבֶת.

נימוק: כִּי לֹא נִפְלָה לוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה בְּתוֹךְ שְׁבֵטֵי-יִשְׂרָאֵל בְּנַחֲלָה (=לא הצליח לכבוש את רוב הנחלה שהייתה מיועדת לו).

וַיִּשְׁלַחוּ בְנֵי-דָן מִמִּשְׁפַּחְתָּם 5 אַנְשִׁים מְקִצּוֹתֵם (=מכל קצות השבט, מכל קבוצותיו)

אַנְשִׁים בְּנֵי-חַיִל מְצַרְעָה וּמֵאֲשֵׁתָאֵל,

לְרַגֵּל אֶת הָאָרֶץ וּלְחַקְרָהּ

(=ריגול יסודי שמטרתו מציאת מקום בו ניתן להתיישב),

וַיֹּאמְרוּ אֵלֵהֶם: לָכוּ חִקְרוּ אֶת הָאָרֶץ !

שבט-דן
שולח 5 מרגלים
כדי לחפש מקום נוסף
להתיישב בו

(א-ב)

וַיָּבֹאוּ הָר-אֶפְרַיִם עַד בַּיִת-מִיכָה, וַיְלִינּוּ שָׁם.

הָמָּה עִם בַּיִת-מִיכָה,

וְהָמָּה הַכִּירוּ אֶת קוֹל הַנְּעָר-הַלְוִי (הנער הלוי שעובד בבית-האלהים של מיכה) וַיִּסְוּרוּ שָׁם.

הנער הלוי

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים:

כָּזָה וְכָזָה עָשָׂה לִי מִיכָה,

וַיִּשְׁפְּרֵנִי וַאֲהִי לוֹ לְכֹהֵן. (ד)

5 המרגלים

וַיֹּאמְרוּ לוֹ:

מִי הֵבִיאָךָ הֵלֶם (=לכאן) ?

וַמָּה אַתָּה עֹשֶׂה בְּזָה ?

וַמָּה לָּךְ פֶּה ? (ג)

וַיֹּאמֶר לָהֶם הַפֶּה:

לָכוּ לְשָׁלוֹם, נִכַּח ה' דִּרְכְּכֶם אֲשֶׁר תֵּלְכוּ בָּהּ (1)

(=עיני ה' פקוחה על הדרך אשר תלכו בה)

וַיֹּאמְרוּ לוֹ:

שִׂאֵל נָא בְּאֱלֹהִים (=באפוד שנמצא פה)

וְנִדְעָה הַתְּעַלַּח דִּרְכֵנוּ

אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ הֹלְכִים עָלֶיהָ ? (ה)

המרגלים עוברים
בדרךכם
בבית-מיכה
(ג-1)

גילוי ליש, כעיר נוחה לכיבוש (ז)

וַיֵּלְכוּ 5 הָאֲנָשִׁים, וַיָּבֹאוּ לַיִּשָּׁה

(=ליש =לשם. מיקומה ליד הירדן בעפון עמק-החולה ליד קיבוץ דן בימינו. עיר זו כנראה לא נכללה בנחלת-נפתלי שגבלה באזור) פירוש המלה "ליש" זה אריה. הדבר מזכיר קצת את כינוי שבט דן בברכת משה "דן גור אריה.."

וַיֵּרְאוּ אֶת הָעַם אֲשֶׁר בְּקִרְבָּהּ:

1. יוֹשְׁבֵי לְבַטַח כְּמִשְׁפַּט עֲדָנִים שִׁקְט וּבִטָּח (=ראו שהעם בעיר יושב בביטחון כמנהג הצידונים שהיו שקטים ושאננים ומרגישים בטוחים).
2. וַיֵּאֵן מַכְלִים דָּבָר בְּאָרֶץ (= אין פושט ובוזז בכל האזור, ולכן הם שאננים).
3. (ואין): יוֹרֵשׁ-עֶצֶר (=ואין יורש שלטון = אין מלך, כלומר אין שום שליט בעיר שעלול להזעיק את תושביה למלחמה).
4. וַרְחוּקִים הָמָּה מְעִידָנִים (=נחלת אשר ונפתלי חוצצת ביניהם לבין צידון, לכן ממלכת צידון לא תדע על כיבושם).
5. וַדַּבֵּר אֵין לָהֶם עִם אָדָם (=אין להם שום קשר עם אנשים אחרים ולא ברית שתגן עליהם).

המרגלים חוזרים ומדווחים לשבט דן (ח-י)

וַיָּבֹאוּ אֶל אֶחְיָהֶם צִרְעָה וַאֲשַׁתָּאֵל,

וַיֹּאמְרוּ (חמשת המרגלים):

1. קוֹמָה וְנַעֲלֶה עֲלֵיהֶם ! נִימוֹק: כִּי רָאִינוּ אֶת הָאָרֶץ וְהִנֵּה טוֹבָה-מְאֹד (=הרבה מים ואדמה דשנה)
2. וְאַתֶּם מַחֲשִׂים (=שותקים ומוותרים !?) אֶל תַּעֲצֹלוּ לָלֶכֶת לָבֹא לְרִשֵׁת אֶת הָאָרֶץ !
3. כִּבְאַכֶם תָּבֹאוּ אֶל עַם בְּטַח, וְהָאָרֶץ רַחֲבַת-יָדַיִם, כִּי נִתְּנָה אֱלֹהִים בְּיַדְכֶם, מְקוֹם אֲשֶׁר אֵין שָׁם מַחֲסוֹר כֹּל דְּבַר אֲשֶׁר בְּאָרֶץ (=לא חסר שם כלום ממה שקיים בארץ).

וַיֹּאמְרוּ לָהֶם אֶחְיָהֶם:

מָה אַתֶּם ?

(=מה יש לכם לספר לנו על פעולת הריגול שביצעתם ?)

מסע בני דן
לכיבוש ליש
(יא-כו)

מסע בני דן לכיבוש ליש (יא-כו)

שלב-א: יציאה מצרעה ואשתאול והגעה למחנה-דן שבקרית-יערים (יא-יב)

וַיִּסְעוּ מִשָּׁם מִמִּשְׁפַּחַת-הַדְּנִי, מִצְרָעָה וּמֵאֲשֶׁתָּאֵל,

600 אִישׁ חָגוּר כְּלִי-מִלְחָמָה.

וַיַּעֲלוּ וַיַּחֲנוּ בְּקִרְיַת-יַעֲרִים בִּיהוּדָה,

עַל כֵּן קָרְאוּ לַמָּקוֹם הַהוּא מַחֲנֵה-דָן עַד הַיּוֹם-הַזֶּה,

הַיְּנֵה אַחֲרָי (ממערב) קְרִית-יַעֲרִים.

מסע בני דן לכיבוש ליש (יא-כו)

שלב-ב : 5 המרגלים מביאים את 600 האיש לבית מיכה

וַיַּעֲבְרוּ מִשָּׁם הַר-אֶפְרַיִם, וַיָּבֹאוּ עַד בֵּית-מִיכָה.
וַיַּעֲנוּ 5 הָאֲנָשִׁים הַהֵלְכִים לְרִגְלֵךָ אֶת הָאָרֶץ לִישׁ (=לרגל את ארץ ליש),
וַיֹּאמְרוּ אֶל אַחֵיהֶם:

הִידְעַתֶּם כִּי יֵשׁ בַּבְּתוּיִם-הָאֵלֶּה אֵפוֹד וְתַרְפִּים וּפָסֶל וּמִסֵּכָה (שבעזרתם שואלים באלהים) !?

(הערה: מדובר על בית אחד, בית מיכה שבו כלי 'קדש' אלו, אך כיוון שבית מיכה אינו בית מבודד נראה כאילו בכל הבתים יש תרפים, פסל, מסיכה)

וְעַתָּה דַּעוּ מַה תַּעֲשׂוּ ! (=נהגו בחוכמה וקחו את הכלים האלה) (יג-יד)

מסע בני דן לכיבוש ליש (יא-כו)

שלב-ג : לקיחת הכהן (=הנער הלוי) וכלי-הקדש מבית מיכה

הכהן (=הנער-הלוי)

(מצטרף לבני-דן)

5 המרגלים, 600 לוחמי שבט-דן

(לוקחים את כלי הקדש, מציעים לנער להיות להם לכהן השבט)

וְהִכְהִינּוּ (=הנער הלוי) נֶצֶב פֶּתַח-הַשַּׁעַר
 1- 600 הָאִישׁ הַחֲגוּרִים כָּלִי-הַמִּלְחָמָה (יז)
 (=הכהן שעמד עם ה-600 איש לא ידע כי 5

המרגלים לקחו האפוד והתרפים)

וַיִּסּוּרוּ שָׁמָּה, וַיָּבֹאוּ אֶל בֵּית הַנָּעַר-הַלְוִי בֵּית-מִיכָה, וַיִּשְׁאַלּוּ לֹא לְשָׁלוֹם
 1- 600 אִישׁ חֲגוּרִים כָּלִי-מִלְחָמָתָם נֹצְבִים פֶּתַח-הַשַּׁעַר
 (=עומדים ליד שער המתחם של בית מיכה, בית האלהים)

אֲשֶׁר מְבַנֵּי-דָן (=אותם 600 חגורים כלי מלחמה הם מבני שבט-דן)

וַיַּעֲלוּ 5 הָאֲנָשִׁים הַהֹלְכִים לְרִגְלֵךָ אֶת הָאָרֶץ, בָּאוּ שָׁמָּה,

לְקַחוּ אֶת הַפָּסֶל וְאֶת הָאֶפֹּד וְאֶת הַתְּרָפִים וְאֶת הַמִּסְכָּה (טו-יז)

וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם הַכֹּהֵן: (אמר אל 5 המרגלים)

מָה אַתֶּם עֹשִׂים !?

וְאֵלֶּה בָּאוּ בֵּית-מִיכָה (=5 האנשים)

וַיִּקְחוּ אֶת פֶּסֶל-הָאֶפֹּד וְאֶת הַתְּרָפִים וְאֶת הַמִּסְכָּה (יח)

וַיִּיטֹב לֵב הַכֹּהֵן,

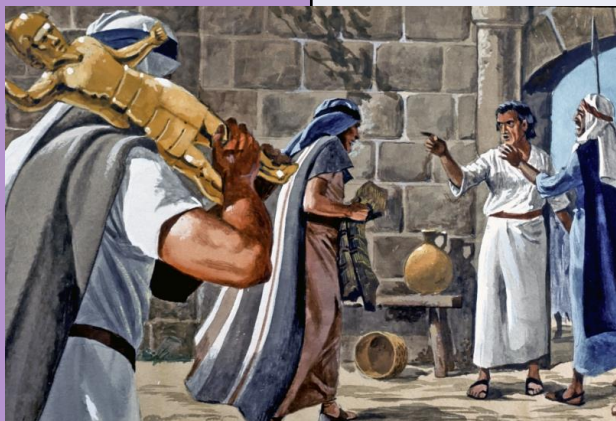
וַיִּקַּח אֶת הָאֶפֹּד וְאֶת הַתְּרָפִים וְאֶת הַפָּסֶל

וַיָּבֹא בְּקֶרֶב הָעָם (=הצטרף לבני-דן).

וַיֹּאמְרוּ לוֹ: (יט)

הַחֲרֵשׁ ! שִׁים יָדְךָ עַל פִּיךָ (=סגור פִּיךָ) וְלֹךְ עִמָּנוּ וְהָיָה לָנוּ לְאָב וּלְכֹהֵן !

הַטּוֹב הָיֹתָּה כֹהֵן לְבֵית אִישׁ-אֶחָד אוֹ הָיֹתָּה כֹהֵן לְשֵׁבֶט וְלִמְשַׁפְּחָה בְּיִשְׂרָאֵל !?

מסע בני דן לכיבוש ליש (יא-כו)

שלב-ד : מיכה מנסה ללא הצלחה להתנגד ללוחמי שבט דן (כא-כו)

מיכה	5 המרגלים, 600 לוחמי שבט-דן
<p>והאנשים אשר בפתים אשר עם בית-מיכה, נזעקו וידביקו את בני-דן, ויקראו אל בני-דן (כב-כג)</p>	<p>ויפגו ויילכו, וישומו את הטף ואת המקנה (=צאן ובקר) ואת הכבדיה (=המטען והרכוש) לפניהם, המה הרחיקו מבית-מיכה: (כא-כב)</p>
<p>ויאמר (מיכה): את אלהי אשר עשיתי לקחתם ואת הכהן (=גם את הכהן לקחתם) ותלכו, ומיה לי עוד (=ומיה עוד כבר תקחו)? ומיה זה תאמרו אלי 'מה לך'?! (כד)</p>	<p>ויסבו פניהם (=סובבו פניהם כלפי הרודפים) ויאמרו למיכה: מה לך פי נזעקת?</p>
<p>וירא מיכה כי חזקים המה ממנו ויפן וישב אל ביתו. (כו)</p>	<p>ויאמרו אליו בני דן: אל תשמע קולך עמנו פן יפגעו בכם אנשים מרי-נפש (=פן אנשים רגזנים ואלים יפגעו בך הם מתכוונים לעצמם) ואספתה נפשך ונפש ביתך (=ואתה ואנשי ביתך תמותו)! ויילכו בני דן לדרכם. (כה-כו)</p>
	<p>והמה לקחו את אשר עשה מיכה (=חפצי בית אלהים שלו) ואת הכהן אשר היה לו (כו)</p>

מסע בני דן לכיבוש ליש (יא-כו)

שלב ה: כיבוש ליש (כו-כח)

וַיָּבֹאוּ עַל לִישׁ עַל עֵם שִׁקְט וּבִטָּח,
וַיִּכּוּ אוֹתָם לְפִי חָרֶב, וְאֶת הָעִיר שָׂרְפוּ בָאֵשׁ, וַאֲיִן מִצִּיל !

מדוע אין לעיר מי שיציל אותה ?

1. כי רחוקה היא מצידון
2. וְדָבַר אֵין לָהֶם עִם אָדָם (כמתואר בפס' ז).
3. וְהָיָא בְּעַמְק אֲשֶׁר לְבֵית-רְחוֹב (=ליש היא בעמק שליד העיר 'בית-רחוב' שהייתה בתקופת דוד ממלכה ארמית (שמואל-ב פרק י) מיקומה בעמק החולה הצפוני, ליד קיבוץ דן).

בני-דן בונים את ליש ומתיישבים בה (כח-לא)

בניית ליש, קריאת שמה דן (כח-כט)

וַיִּבְנוּ אֶת הָעִיר וַיִּשְׁבוּ בָּהּ.
וַיִּקְרְאוּ שֵׁם הָעִיר דָּן בְּשֵׁם דָּן אֲבִיהֶם אֲשֶׁר יוֹלֵד לְיִשְׂרָאֵל (=ליעקב אבינו),
וְאוּלַם לִישׁ שֵׁם הָעִיר לְרֵאשֶׁנָּה.

הקמת פסל מיכה למרכז דתי בראשות הנער הלוי וצאצאיו (ל-לא)

וַיִּקְיֹמוּ לָהֶם בְּנֵי-דָן אֶת הַפֶּסֶל (שגבנו מבית-מיכה)

וַיְהוֹנָתָן בֶּן גֵּרְשֹׁם בֶּן מְנַשֶּׁה (מנשה =יש המפרשים משה. לפי פירוש זה שם הנער היה יהונתן והוא היה נכדו של משה רבנו. השם משה שונה בפסוק למנשה כדי לא לפגוע בכבודו של משה שיש לו נכד כזה)

הוא ובניו היו כהנים לִשְׁבֹט-הַדָּנִי עַד יוֹם גְּלוֹת-הָאָרֶץ (= גלות השבט במסגרת ממלכת ישראל לאשור, או בגלות אחרת) (לפני גלות אשור) שאינה ידועה לנו).

וַיִּשְׁיֹמוּ לָהֶם אֶת פֶּסֶל-מִיכָה אֲשֶׁר עָשָׂה, כָּל יְמֵי חַיֹּת בֵּית-הָאֱלֹהִים בְּשֻׁלְחָה (=כל זמן שהמשכן עמד בשילה שהוא בית-האלוהים האמיתי).

בני-דן מקימים פסל ומרכז דתי בליש, הנער וצאציו כהנים שם (ל-לא)

וַיִּקְיִמוּ לָהֶם בְּנֵי-דָן אֶת הַפֶּסֶל (שגגבו מבית-מיכה)

! (שם הנער הוא:) יְהוֹנָתָן בֶּן גֵּרְשָׁם בֶּן מְנַשֶּׁה (מנשה =יש המפרשים משה.

לפי פירוש זה שם הנער היה יחונתן והוא היה נכדו של משה רבנו. השם משה שונה בפסוק למנשה כדי לא לפגוע בכבודו של משה שיש לו נכד כזה)

הוא ובניו היו כהנים לַשֶּׁבֶט-הַדָּנִי עַד יוֹם גְּלוֹת-הָאָרֶץ

(גלות השבט במסגרת גלות ממלכת ישראל לאשור, או בגלות אחרת שאינה ידועה לנו).

וַיִּשְׁיִמוּ לָהֶם אֶת פֶּסֶל-מִיכָה אֲשֶׁר עָשָׂה,

כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם בֵּית-הָאֱלֹהִים בְּשֵׁלָה (=כל זמן שהמשכן עמד בשילה שהוא בית-האלוהים האמיתי).